

สัญญาจ้างมุ่งผลสำเร็จของงานทั้งหมด ... เมื่องานไม่ถูกต้องตามสัญญา ผู้ว่าจ้างไม่ต้องชำระค่าจ้าง ?

โดย นายปกครอง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๙๑ วรรคแรก บัญญัติว่า “เมื่อคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งได้ใช้สิทธิเลิกสัญญาแล้ว คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม แต่ทั้งนี้จะให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่สิทธิของบุคคลภายนอกหาได้ไม่” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ส่วนที่เป็นการทำงานอันได้กระทำให้ และเป็นการยอมให้ใช้ทรัพย์สิน การที่จะชดใช้คืน ท่านให้ทำได้ด้วยใช้เงินตามควรค่าแห่งการนั้น ๆ หรือถ้าในสัญญามีกำหนดว่าให้ใช้เงินตอบแทน ก็ให้ใช้ตามนั้น”

ถ้าสัญญาจ้างระหว่างส่วนราชการ (ผู้ว่าจ้าง) กับเอกชน (ผู้รับจ้าง) มุ่งที่ผลสำเร็จของงานทั้งหมด พร้อมกันเป็นสำคัญ และเฉพาะเพื่อการใช้งานตามข้อกำหนดในสัญญาจ้างเท่านั้น ไม่ได้รองรับการใช้งานสำหรับกิจกรรมอื่น

หากผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานตามสัญญา แต่วัสดุที่ใช้ไม่ถูกต้องตามสัญญาและไม่สามารถใช้ประโยชน์จากงานที่ว่าจ้างตามสัญญาได้ ส่วนราชการผู้ว่าจ้างต้องจ่ายค่าจ้างให้กับเอกชนผู้รับจ้างตามส่วนของงานที่ทำไปแล้วตามมาตรา ๓๙๑ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือไม่ ? เช่น ส่วนราชการ (โรงเรียน) ได้ทำสัญญาจ้างเหมาจ้างหุ้มส่วนจำกัด ก. ปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ โดยมีหนังสือค้ำประกันของธนาคารเป็นประกัน แต่เมื่อส่งมอบงานและได้มีการตรวจสอบงานจ้างปรากฏว่างานจ้างไม่ครบถ้วนถูกต้องตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา วัสดุไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์เป็นสนามกีฬากลางแจ้ง

ส่วนราชการจึงแจ้งบอกเลิกสัญญาจ้างและไม่จ่ายค่าจ้าง พร้อมทั้งลอกแผ่นยางสังเคราะห์ (EVA) และเก็บอุปกรณ์กีฬา วัสดุครุภัณฑ์กีฬาทั้งหมดไว้เพื่อรอส่งคืนให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก.

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. อุทธรณ์คำสั่งการบอกเลิกสัญญาจ้าง และต่อมาได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อเรียกร้องให้ส่วนราชการชำระค่าจ้างและให้คืนหนังสือค้ำประกัน

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อสัญญาจ้างเป็นการจ้างเหมาปรับปรุงสนามกีฬาตามแบบกำหนดรายการก่อสร้างงาน โดยสัญญามีได้กำหนดให้ส่งมอบงานเป็นงวด ๆ สัญญานี้จึงมุ่งที่ผลสำเร็จของงานทั้งหมดเป็นสำคัญ เมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ผู้รับจ้าง (ผู้ฟ้องคดี) ส่งมอบงาน โดยปรากฏว่าแผ่นยางสังเคราะห์ที่นำมาติดตั้งบนพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กเพื่อประกอบเข้าเป็นพื้นสนามกีฬา มิได้เป็นแผ่นยางสังเคราะห์สำหรับใช้งานกลางแจ้ง แต่เหมาะสำหรับใช้งานในที่ร่ม แผ่นยางจึงบวม โกงงอ ไม่เรียบ อันไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาจ้างและไม่ได้มาตรฐาน งานก่อสร้างลานคอนกรีตเสริมเหล็กเกิดการแตกร้าวหลายจุด เหล็กตะแกรงมีความลึกและมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่ได้ตามแบบรูปรายการ เมื่อส่วนราชการผู้ว่าจ้าง (ผู้ถูกฟ้องคดี) มุ่งประสงค์ในผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกัน แต่ผู้ฟ้องคดีส่งมอบงานที่ไม่แล้วเสร็จพร้อมกัน จึงไม่สามารถตรวจรับมอบงานทั้งหมด รวมถึงพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กด้วย ประกอบกับรูปแบบลานคอนกรีตเสริมเหล็กนั้นได้ออกแบบให้ใช้เฉพาะการก่อสร้างสนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล และสนามตะกร้อเท่านั้น ไม่ได้ออกแบบเพื่อรองรับการใช้งานสำหรับกิจกรรมอื่น จึงเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการงานได้ตามมาตรา ๓๙๑ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เมื่อลานคอนกรีตเสริมเหล็กไม่เป็นการงานที่เป็นประโยชน์และผู้ฟ้องคดียังต้องรับผิดชอบในการไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากงานจ้างที่ไม่แล้วเสร็จ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องชำระค่าการงานและไม่จำเป็นต้องคืนหนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามสัญญา พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนแผ่นยางสังเคราะห์ (EVA) อุปกรณ์กีฬา และวัสดุครุภัณฑ์กีฬาทั้งหมดให้แก่ผู้ฟ้องคดี (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๖๑๖/๒๕๖๑)

คดีนี้จึงถือเป็นบรรทัดฐานที่ดีสำหรับผู้รับจ้างตามสัญญาที่มุ่งผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกันเป็นสำคัญและประสงค์ในผลสำเร็จของงานเฉพาะเพื่อการใช้งานตามสัญญาจ้างเท่านั้น ไม่ได้รองรับการใช้งานสำหรับกิจกรรมอื่นว่า หากผู้รับจ้างส่งมอบงานไม่เป็นไปตามสัญญา หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นคู่สัญญาฝ่ายปกครองมีสิทธิบอกเลิกสัญญา ไม่คืนหลักประกันสัญญา และไม่จ่ายค่าจ้างในส่วนที่เป็นการทำงานอันได้กระทำไปแล้วนั้นได้ ... ครับ !
